

Електронна книга про професію

Лікарі в Німеччині

ÄRZTE IN DEUTSCHLAND

Спеціально для українців

SPEZIELL FÜR UKRAINER

Benjamin Bruns – Integrate Media Verlag

Лікарі в Німеччині

Посібник спеціально для українців у Німеччині

Иншу інформацію про всі поточні та заплановані книги та проекти мого видавництва Ви завжди можете знайти на моєму вебсайті:

 www.arbeit-sprache.de

Там Ви також можете підписатися на нашу розсилку – так Ви регулярно отримуватимете оновлення про нові назви, доповнення та корисні матеріали.

Impressum

Autor und Herausgeber

Benjamin Bruns - Integrate Media Verlag
Ratsallee 64
41749 Viersen
Deutschland

E-Mail: mail@arbeit-sprache.de

Webseite: www.arbeit-sprache.de

Verantwortlich für den Inhalt gemäß § 18 Abs. 2 MStV:

Benjamin Bruns, Anschrift wie oben

Satz und Gestaltung:

Durch Benjamin Bruns unter Anwendung von KI.

Fotos und Grafiken:

Alle Fotos und Grafiken in diesem eBook sind KI-generiert.

1. Auflage, Erscheinungsjahr: 2025

Hinweis zu den Allgemeinen Geschäftsbedingungen (AGB):

Für den Erwerb und die Nutzung dieses Buches gelten die AGB des Verlags „Benjamin Bruns – Integrate Media Verlag“, einsehbar unter: www.arbeit-sprache.de/agb

Mit dem Kauf oder Download dieses Werkes erkennen Sie diese Bedingungen an. Der Verlag übernimmt keine Haftung für Schäden, die aus der Anwendung der Inhalte entstehen, sofern nicht grobe Fahrlässigkeit oder Vorsatz nachgewiesen werden kann.

Urheberrecht:

Alle Rechte vorbehalten. Dieses Werk ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwertung außerhalb der engen Grenzen des Urheberrechtsgesetzes ist ohne schriftliche Zustimmung des Verlags unzulässig und strafbar. Dies gilt insbesondere für Vervielfältigung, Übersetzung, Mikroverfilmung sowie die Einspeicherung und Verarbeitung in elektronischen Systemen.

Haftungsausschluss:

Die Inhalte dieses Buches wurden mit größtmöglicher Sorgfalt erstellt und geprüft. Dennoch können sich rechtliche Vorgaben ändern oder individuell abweichen. Die enthaltenen Informationen dienen der allgemeinen Orientierung und ersetzen keine persönliche Rechts- oder Steuerberatung. Für verbindliche Auskünfte wenden Sie sich bitte an eine qualifizierte Fachstelle.

Gender-Hinweis:

Zur besseren Lesbarkeit wird in diesem Buch überwiegend eine geschlechtsbezogene Schreibweise verwendet. Dies geschieht aus stilistischen Gründen und impliziert keine Benachteiligung. Alle Geschlechter sind selbstverständlich gleichermaßen angesprochen.

Передмова

Бенжамін Брунс, видавництво Integrate Media

Мені дуже приємно, що Ви тримаєте цю книгу в руках. Мене звати Бенжамін Брунс. За допомогою свого видавництва „Benjamin Bruns – Integrate Media Verlag“ я хочу допомогти людям з України знайти своє місце в професійному середовищі Німеччини. Новий старт в іншій країні приносить багато запитань — особливо, коли мова, культура та професійні вимоги спочатку здаються незнайомими. Саме тут мої книги можуть стати в пригоді: вони повинні дати орієнтацію, надихнути та надати практичну допомогу — крок за кроком, у Вашому темпі, з повагою до шляху, яким іде кожен.

Ця серія книг орієнтована на людей, які хочуть орієнтуватися в конкретній професійній сфері — незалежно від того, чи є у них досвід у цій сфері, чи вони починають все з нуля. Мова йде не лише про те, щоб дати загальне уявлення про професію, а й про те, щоб показати, **як ця професія працює в Німеччині**: Які обов'язки входять до цієї професії? Який спосіб роботи є звичним? Що потрібно знати про мову, комунікацію, структури та очікування? Мета — зламати бар'єри і донести знання таким чином, щоб Ви в кінцевому підсумку мали ті ж самі знання та умови, що й люди, які виросли в Німеччині. Ця книга повинна допомогти Вам розпочати Вашу професійну діяльність з упевненістю та підготовкою — з тим самим знанням, яке мають Ваші колеги в Німеччині.

Важливі теми в цій книзі свідомо повторюються, щоб полегшити розуміння та надати центральну інформацію, яка залишиться у пам'яті. Таким чином, Ви зможете завжди повернутися до книги і швидко знайти важливі для Вас теми — незалежно від того, на якому етапі вашого шляху Ви перебуваєте.

Для захисту моєї роботи та з метою справедливості для всіх учасників, це видання захищено авторським правом. Незаконне відтворення, передача або публікація — навіть частково — заборонено. Я прошу Вас поважати цей захист. Придбавши цю книгу, Ви підтримуєте проект, який спрямований на те, щоб зробити знання доступними та сприяти професійній інтеграції людей з досвідом біженства в Німеччині. Якщо Ви придбали цю книгу, щиро дякую Вам за Вашу підтримку.

Бажаю Вам на Вашому професійному шляху в Німеччині багато сил, цікавості та довіри — до себе, своїх можливостей та до можливостей, які можуть відкритися перед Вами.

Benjamin Bruns

Засновник та видавець

Benjamin Bruns – Integrate Media Verlag

Зміст

Вступ.....	5
Короткий опис професії в Німеччині	5
Висновок	6
Освіта та кваліфікації.....	6
Необхідні дипломи та сертифікати	6
Визнання українських кваліфікацій	6
Відмінності між медичною освітою в Німеччині та Україні.....	7
Підготовка до іспиту на знання: стратегії та поради	8
Можливості для подальшого навчання	9
Висновок	9
Процес подачі заявки.....	10
Створення німецького резюме	10
Написання переконливого супровідного листа	11
Важливі документи в процесі подачі заявки.....	13
Приклад формулювань для супровідного листа	14
Висновок	14
Співбесіда.....	15
Типові питання та відповіді	15
Культурні особливості німецької співбесіди	16
Медичні питання та кейс-стадії на співбесіді	17
Відео-співбесіди: підготовка та поведінка	18
Власні запитання на співбесіді — з прикладами.....	18
Висновок	19
Робочий день	19
Типовий робочий день.....	19
Важливі робочі інструменти та технології	20
Структури команд у лікарні	21
Що мене чекає в перші тижні роботи в лікарні?	22
Спілкування з екстреними випадками в лікарняному середовищі	23
Висновок	23
Комунікація на робочому місці.....	24
Фахові діалоги та ситуації	24
Спілкування з колегами та керівництвом	25
Як правильно проводити роз'яснювальні бесіди	27
Комунікація з родичами — професійно і з емпатією	27
Висновок	28
Права та обов'язки	28

Трудові контракти та їх складові.....	28
Робочі години.....	29
Професійні обов'язки.....	29
Права лікарів.....	30
Доповнення: Колективні договори, відпустка по догляду за дитиною, перевантаження та документація	31
Висновок	32
Професійна термінологія.....	32
Вичерпний список важливих медичних термінів	32
Фрази та вирази.....	48
Комунікація з пацієнтами – типові формулювання в клінічній практиці	50
Підсумок.....	51
Культурна інтеграція	52
Розуміння німецької робочої культури.....	52
Міжкультурні відмінності та схожості	53
Поради для успішної інтеграції в команді.....	54
Комунікація в міжкультурних командах	54
Подолання мовних та культурних бар'єрів.....	55
Висновок	56
Кар'єрні можливості	56
Кар'єрний ріст у вибраній професії.....	56
Можливості для підвищення кваліфікації	57
Налагодження контактів у Німеччині	58
Висновок	58
Практичні ресурси	59
Корисні вебсайти та додатки.....	59
Відповідальні органи та контактні пункти	60
Підтримка для українських біженців	61
Підсумок.....	62
Історії успіху.....	62
Приклад 1: Галина з Чернівців.....	62
Приклад 2: Олег з Дніпра	63
Приклад 3: Ірина з Полтави	64
Актуальні події.....	64
Зміни в системі охорони здоров'я в Німеччині	64
Подальший розвиток медичної освіти	65
Нестача фахівців та інтеграція міжнародних лікарів	66
Можливості для українських лікарів.....	67

Вступ

Короткий опис професії в Німеччині

Професія лікаря в Німеччині є однією з найповажніших та найвідповідальніших в сфері охорони здоров'я. Лікарі займають центральну роль у забезпеченні медичного обслуговування населення, будь то в лікарнях, медичних практиках, реабілітаційних центрах або в публічній системі охорони здоров'я. Їх головне завдання полягає в діагностиці, лікуванні та профілактиці захворювань — при цьому в центрі їхньої діяльності завжди стоїть людина.

В Німеччині існує багато спеціалізацій у межах професії лікаря, зокрема: загальна медицина, внутрішні хвороби, хірургія, гінекологія, педіатрія, анестезіологія, психіатрія та лабораторна медицина. Багато лікарів після здобуття апостилію спеціалізуються на певній галузі і працюють в лікарнях або відкривають власну практику. Інші працюють у наукових установах, фармацевтичній промисловості або в публічній системі охорони здоров'я.

Робота лікаря вимагає високих професійних навичок, етичної відповідальності та постійного спілкування з людьми, часто в складних життєвих обставинах. Емпатія, комунікабельність і рішучість важливі так само, як і медичні знання.

Значення та перспективи в Німеччині

Потреба в медичному персоналі в Німеччині зростає вже багато років — особливо в сільських районах спостерігається дефіцит лікарів. Крім того, через старіння населення та медичний прогрес, попит на добре підготовлених лікарів постійно зростає. Українські лікарі, які приїжджають до Німеччини, мають хороші перспективи, якщо вони мають необхідні кваліфікації та знання мови.

Професія лікаря не тільки забезпечує стабільне майбутнє, але й надає численні можливості для кар'єрного розвитку. Після закінчення спеціалізації можна, наприклад, відкрити власну практику, продовжити спеціалізацію або перейти на керівні посади. Також можливі заняття в медичній науці, міжнародних організаціях або як експерт.

Професія лікаря має велике соціальне значення: лікарі безпосередньо сприяють здоров'ю та якості життя населення. У кризові часи — як під час пандемії COVID-19 — це значення стало особливо очевидним.

Також економічно ця професія є привабливою: зарібок лікарів знаходиться вищій частині шкали доходів. Однак точна сума залежить від спеціалізації, місця роботи та досвіду.

Висновок

Професія лікаря в Німеччині є вимогливою, але дуже різноманітною, престижною та майбутньо орієнтованою. Українські медики, які добре підготуються і пройдуть процедуру визнання кваліфікації, знайдуть в Німеччині безліч можливостей для здійснення своєї професії та подальшого розвитку. Наступний крок — це детальне ознайомлення з вимогами для ведення професійної діяльності в Німеччині — про це йтиметься в наступному розділі.

Освіта та кваліфікації

Необхідні дипломи та сертифікати

Щоб працювати лікарем у Німеччині, необхідно отримати так звану **апробацію** — державне дозвіл на професійну діяльність. Це регулюється законодавчо і діє по всій країні. Без цього дозволу не можна працювати лікарем у Німеччині, навіть маючи іноземну медичну освіту.

Основою для отримання апробації є завершене навчання за спеціальністю **медична практика**, яке було пройдено в державному навчальному закладі. В Німеччині це навчання зазвичай триває шість років і три місяці, і завершується так званим Третім етапом лікарської атестації. Лише після цього можна подати заявку на апробацію.

Після отримання апробації часто слідує спеціалізація, яка триває від чотирьох до шести років, залежно від обраної спеціальності. Хоча це не є обов'язковим, в багатьох випадках спеціалізація є необхідною для стабільної та спеціалізованої роботи — наприклад, у клініках чи для відкриття власної практики.

Визнання українських кваліфікацій

Українські лікарі, які закінчили навчання в Україні, повинні пройти процедуру визнання своєї професійної кваліфікації в Німеччині. Це здійснюється в рамках так званої процедури апробації у відповідному органі (наприклад, Landesprüfungsamt або Bezirksregierung, залежно від федеральної землі).

При цьому перевіряється, чи є українська освіта порівняною з німецькою. Якщо це так, то може бути надано апробацію, якщо також виконані інші вимоги (знання мови, медична придатність, надійність). Однак на практиці часто доводиться чекати довше через триваліший процес розгляду.

Якщо є суттєві відмінності від німецької освіти, орган зазвичай вимагає скласти **екзамен на знання** (Kenntnisprüfung).

В особливих випадках — наприклад, при відсутності або неповних документах — рівність освіти може бути підтверджена **експертною оцінкою**. Така оцінка зазвичай складається німецьким медичним факультетом і замінює необхідну формальну перевірку документів, але застосовується лише в особливих випадках.

Ще одним важливим аспектом є **підтвердження мовних знань**: зазвичай вимагається загальний рівень мови не нижче B2, а також підтвердження знання медичної термінології на рівні C1. Тест на медичну мову здається в відповідній медичній палаті і перевіряє, зокрема, здатність спілкуватися з пацієнтами, колегами та документувати медичну інформацію.

Оскільки процедура визнання відрізняється в залежності від федеральної землі, настійно рекомендується завчасно звертатися до відповідного органу для отримання інформації. Багато органів зараз пропонують інформаційні листи українською або російською мовою.

Відмінності між медичною освітою в Німеччині та Україні

Українські лікарі зазвичай мають добре розвинену базову освіту. Однак є деякі структурні та змістовні відмінності порівняно з німецьким медичним навчанням, які можуть мати значення при визнанні та у професійному житті.

- **Структура навчання:**

В Німеччині навчання за спеціальністю медичних наук триває зазвичай шість років і три місяці, і складається з трьох етапів: пре-клінічний, клінічний та практичний рік (PJ). В Україні тривалість та структура схожі, але практична частина в німецькому навчанні зазвичай має більше значення.

- **Іспити:**

В Німеччині навчання завершується **державним іспитом**. Він складається з трьох частин, включаючи письмову, практичну та усну частину. Тест на знання в Німеччині орієнтується на ці змісти.

- **Документація та комунікація з пацієнтами:**

Вимоги до медичної документації та роз'яснень пацієнтам у Німеччині дуже чітко регламентуються на законодавчому рівні. Це відрізняється від процедур в українській системі і перевіряється на іспитах з медичної мови та знань.